

Jaarverslag Commissie Dierlijke Bijproducten (CoABP) 2007

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
UW PARTNER IN DE OPEN RUIMTE

service public fédéral
SANTÉ PUBLIQUE,
SECURITE DE LA CHAÎNE ALIMENTAIRE
ET ENVIRONNEMENT

federale overheidsdienst
VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU

Jaarverslag Commissie Dierlijke Bijproducten (CoABP) 2007

Verantwoordelijke uitgever

Gil Houins, Gedelegeerd Bestuurder
Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
AC Kruidtuin - Food Safety Center
Kruidtuinlaan 55 - 1000 Brussel

Eindredactie

Christophe Keppens

Vormgeving

Communicatiedienst - Lay-out : Gert Van Kerckhove

Vertaling

Vertaaldienst FAVV

© FAVV — januari 2009

Tekstovername toegestaan mits bronvermelding

pdf-versie beschikbaar op www.favv.be

Ce rapport annuel est aussi disponible en français

Inleiding	4
Federale Staat	5
FAVV	5
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu	15
Waals Gewest	17
OWD & PDE	17
Brussels Hoofdstedelijk Gewest.	21
IBGE-BIM	21
Vlaams Gewest	25
LNE	25
OVAM	35
VLM - Mestbank	41
Bijlage: afkortingen	45

Inleiding

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de activiteiten in 2007 van de verschillende bevoegde autoriteiten in het kader van de dierlijke bijproducten (DBP) die niet bestemd zijn voor menselijke consumptie. Het geeft een samenvatting van afgeleverde erkenningen en controles die werden gedaan in het kader van de Europese Verordening (EG) nr. 1774/2002 inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten.

Het jaarverslag kadert in de uitvoering van de Overeenkomst tussen de federale staat en de gewesten inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten (BS 12.12.05). Deze Overeenkomst legt de bevoegdheden, taken, coördinatie en samenwerking van de verschillende betrokken administraties vast in het kader van niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten. Deze Overeenkomst richtte eveneens een "Commissie dierlijke bijproducten" op die moet instaan voor de permanente evaluatie van de toepassing van deze Overeenkomst. In deze Commissie zitten vertegenwoordigers van de verschillende betrokken administraties.

Artikel 94 van de Overeenkomst legt elke administratie op om een jaarlijks syntheserapport op te stellen ten behoeve van de Commissie Dierlijke Bijproducten. Dit jaarverslag is de weergave van deze verschillende syntheserapporten.

Federale Staat

FAVV

1. Voorstelling FAVV

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV, Agentschap) is binnen de zeer diverse sector van de dierlijke bijproducten bevoegd voor DBP indien deze bestemd zijn voor diervoeding of oleochemisch producten. Het staat eveneens grotendeels in voor de controle bij de 'productieplaatsen' van DBP (slachthuizen, uitsnijderijen, melkinrichtingen...). Het Agentschap heeft het voorzitterschap en secretariaat van de Commissie dierlijke bijproducten die moet waken over de implementatie en harmonisatie van de dierlijke bijproductenverordening in België.

Het FAVV is opgebouwd rond vier grote pijlers. Elk van deze vormt een bestuur en staat onder leiding van een directeur-generaal. De vier besturen zijn Controlebeleid, Controle, Laboratoria en Algemene Diensten. Los van deze indeling zijn een aantal diensten rechtstreeks onder de verantwoordelijkheid van de Gedelegeerd bestuurder geplaatst. Zij vormen de stafdiensten.

Voor dit verslag zijn de belangrijkste besturen Controlebeleid en Controle. Controlebeleid is het bestuur waar het uitwerken en het integreren van controlemaatregelen en -programma's gebeurt. Dit bestuur verzorgt eveneens de relaties met de Europese instellingen en op internationaal vlak. Verder is er het bestuur Controle dat instaat voor de vertaling van de controleprogramma's van Controlebeleid naar controleplannen en dienstinstructies door de centrale diensten van dit bestuur. De controleopdrachten op het terrein worden uitgevoerd door 11 Provinciale Controle-Eenheden (PCE's).

2. Projecten en nieuwe beleidsopties

Een viertal belangrijke nieuwigheden werden in 2007 door het FAVV gerealiseerd binnen het kader van de DBP.

Het controleplan van 2007 werd uitgebreid ten opzichte van 2006. Terwijl in 2006 voornamelijk de primaire en transformatiesectoren geïnviseerd werden, zijn in 2007 alle sectoren waar het Agentschap aanwezig is actief opgevolgd wat betreft de productie, het transport, verwerking, gebruik of verwijdering van DBP. Microbiologische analyses werden voor het eerst voorzien in het kader van de dierlijke bijproducten wetgeving.

Verder zijn alle binnen het kader van Verordening (EG) nr. 1774/2002 erkende EU-bedrijven sinds 1 juli 2007 online consulteerbaar via 1 enkele nationale website (masterpagina). Ook de presentatie van deze lijsten is geharmoniseerd door middel van Europese technische specificaties. Dit vergemakkelijkt drastisch de zoektocht naar informatie over bedrijven in België en andere EU-lidstaten. De Belgische masterpagina, een link naar de EU-website met de masterpagina's van de andere Europese lidstaten en de technische specificaties zijn beschikbaar op de website van het FAVV (www.favv.be > Beroepssectoren > Dierlijke productie > Niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten > Erkende inrichtingen)

Eind 2007 werd het 'Overleg Dierlijke Bijproducten' boven de doopvont gehouden. Met de oprichting van dit overlegplatform bestaat er voor het eerst een nationaal forum voor de in de dierlijke bijproductenindustrie betrokken sectororganisaties en overheden. Het platform bestaat uit een veertigtal leden.

Bij transport van bepaalde dierlijke bijproducten tussen lidstaten is een TRACES-melding noodzakelijk. TRACES (Trade Control and Expert System) is een unieke centrale database die voor de tracering van dierlijke bijproducten, levende dieren en een aantal andere types producten zorgt afkomstig van binnen en buiten de Europese Unie. Dit Europees systeem zorgt bij iedere zending DBP voor een gedetailleerde communicatie en opvolging tussen bevoegde overheden. Het TRACES-systeem was tot eind 2007 enkel toegankelijk voor het FAVV. Onder coördinatie van het FAVV werd dit systeem toegankelijk gemaakt voor alle betrokken Belgische overheden, wat voor een vereenvoudiging van de dienstverlening aan operatoren zal zorgen.

6

3. Erkenningen en Toelatingen

In 2007 werd de eerste erkenning in het kader van Verordening (EG) nr. 1774/2002 afgeleverd. Het aantal nieuwe erkenningen is hierdoor gelijk aan het totale aantal erkenningen. De aangegeven secties komen overeen met de sectie-indeling vastgelegd op EU-niveau voor de publicatie van de lijsten van erkende bedrijven. U kan deze lijst (BE-masterlist) vinden op http://www.favv-afsc.fgov.be/sp/sous-prod/etab-agr_nl.asp#01 alsook een link naar de EU-masterlist waar u links zal vinden naar de nationale lijsten van alle anderen EU-lidstaten.

Naast de erkenningen opgelegd door de basisverordening (1774/2002) worden er door het FAVV eveneens toelatingen afgeleverd in het kader van Verordening (EG) nr. 79/2005. Deze toelatingen moeten niet gepubliceerd worden op de BE-masterlist.

Aantal erkenningen en toelatingen

Tabel: Overzicht van erkenningen of toelatingen afgeleverd door het FAVV volgens type

Type	Erkenning of toelating	Nieuw in 2007	Totaal aantal in 2007
Section I : Intermediaire bedrijven	Toelating	0	0
Section II : Opslagbedrijven	Toelating	3	3
Section V : Oleochemische bedrijven	Erkenning	1	1
Section VIII : bedrijven voor de vervaardiging van voeder voor gezelschapsdieren	Erkenning	3	3
Productie van humane consumptie behandelde melk, melkproducten en melkderivaten die als rechtstreekse bestemming diervoeding hebben (79/2005)	Toelating	1	1
Veehouders die voor humane consumptie behandelde melk, melkproducten en melkderivaten vervoeren aan landbouwhuisdieren (79/2005)	Toelating	1	1
Totaal		9	9

Gebruikte hulpmiddelen

De erkenningen en toelatingen werden in 2007 tot 3 december beheerd door het hoofdbestuur van het directoraat-generaal Controle. Na ontvangst van de aanvraag werden een aantal documenten en informatie opgevraagd om de juiste activiteit te bepalen en de conformiteit van de producten na te gaan. Voor de erkenningsaanvragen werd bijkomend een inspectie uitgevoerd door de betrokken Provinciale Controle-Eenheid (PCE). Deze wordt uitgevoerd aan de hand van specifieke checklisten gebaseerd op de eisen van de Verordening (EG) nr. 1774/2002.

Sinds 3 december 2007 worden de aanvragen volledig beheerd door de PCE's. Daarvoor werden per type toelating en erkenning Technische Fiches voor een uniforme beoordeling opgesteld, die als instructie dienen voor de inspecteurs die het technisch onderzoek uitvoeren en voor de Cel erkenningen die de administratieve afhandeling op zich neemt.

Toelatingen worden toegekend voor onbepaalde duur, nadat alle nodige informatie werd bekomen en gunstig advies werd gegeven.

Voor de erkenningen wordt bij een nieuw dossier in de eerste plaats een voorwaardelijke erkenning toegekend op basis van een gunstig advies over de infrastructuur. Als nadien ook de exploitatievoorwaarden gunstig werden beoordeeld wordt overgegaan tot toekenning van een definitieve erkenning voor onbepaalde duur.

De toelatingen in het kader van de Verordening (EG) nr. 79/2005 werden in 2007 beheerd door de PCE's. De melkinrichting doet een aanvraag met het formulier in bijlage IV van het koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen. Bij deze aanvraag moet ook het volledig ingevulde formulier 'aanvraag voor toelating 79/2005' zitten. De melkinrichting duidt in dit formulier de producten aan die ze rechtstreeks naar diervoeding wil laten leveren.

Indien de melkinrichting enkel producten, die vallen onder bijlage I, hfdst I van de Verordening (EG) nr. 79/2005, wil leveren rechtstreeks naar diervoeding, moet er geen bijkomende informatie worden gegeven. Voor deze producten werd enkel een toelating afgeleverd aan de melkinrichting.

Indien de melkinrichting tevens of enkel producten, die vallen onder bijlage I, hfdst II van de Verordening (EG) nr. 79/2005, rechtstreeks wil leveren aan de diervoeding, moet de melkinrichting een lijst met maximum 10 varkensveehouderijen toevoegen. Na ontvangst van de aanvraag controleert de PCE of deze varkensveehouderijen binnen een straal van 50 km van de betrokken melkinrichting liggen en onderling maximaal 10 km van elkaar verwijderd zijn. Voor deze producten wordt zowel een toelating afgeleverd aan de melkinrichting als aan de varkensveehouderij.

Indien de melkinrichting tevens of enkel producten, die vallen onder bijlage II van de Verordening (EG) nr. 79/2005, wil leveren rechtstreeks naar diervoeding, moet de melkinrichting een lijst met 2 varkensveehouderijen toevoegen. Na ontvangst van de aanvraag controleert de PCE of deze varkensveehouderijen liggen binnen een straal van 50 km van de betrokken melkinrichting en onderling maximaal 10 km van elkaar verwijderd zijn. Voor deze producten wordt zowel een toelating afgeleverd aan de melkinrichting als aan de varkensveehouderij.

Toelatingen worden toegekend voor onbepaalde duur, nadat alle nodige informatie werd bekomen en gunstig advies werd gegeven.

4. Controles

De controles uitgevoerd door het FAVV in het gebied van de dierlijke bijproducten worden opgedeeld in twee types: inspecties en analyses. De analyses uitgevoerd door het FAVV in het kader van de dierlijke bijproductenverordening betreffen enkel microbiologische analyses op loten afkomstig van andere lidstaten (intracommunautair handelsverkeer) en derde landen.

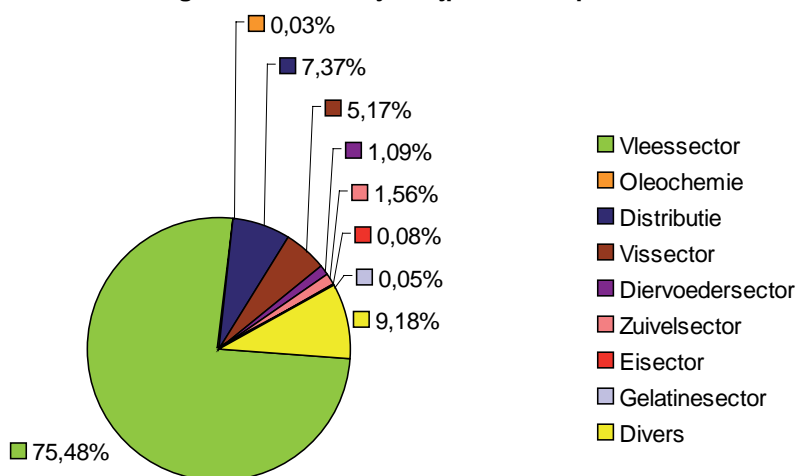
Inspecties

Over alle sectoren heen werden er 7885 inspecties uitgevoerd in 2007 (+50% tov 2006) door inspecteurs en in sommige gevallen door zelfstandige dierenartsen met opdracht.

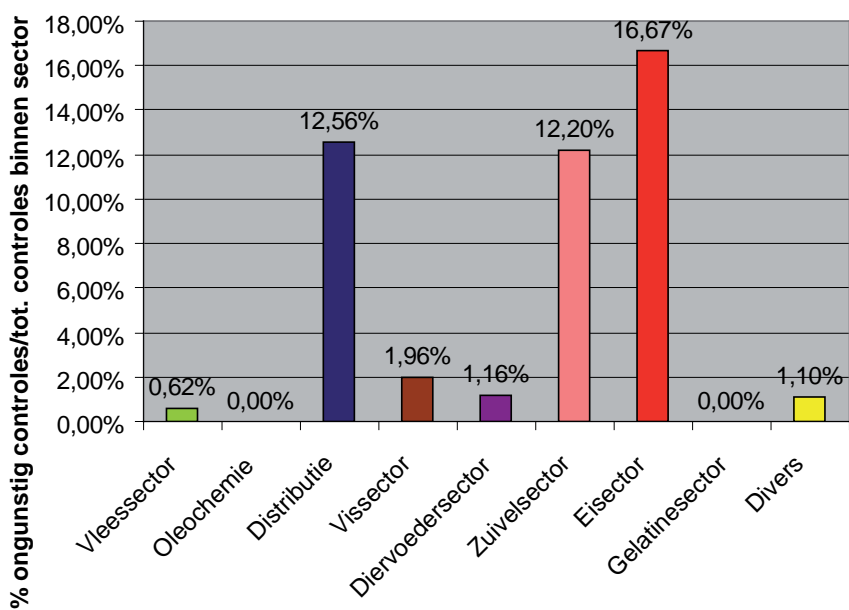
Tabel: Overzicht inspectie op dierlijke bijproducten niet bestemd voor menselijke consumptie bij operatoren die onder bevoegdheid van het FAVV vallen

	Aantal inspecties	Gunstig	Niet gunstig	Aantal waarschuwingen	Aantal PV's	Opschorting erkenning
DBP	7887	98,19 %	1,81 %	70	25	3

Verdeling controles dierlijke bijproducten per sector

Ten opzichte van het programma in 2006 werden de oleochemische en distributiesectoren eveneens opgenomen in het inspectieprogramma. De programma's voor de reeds in 2006 geïnspecteerde sectoren werden in de meeste gevallen uitgebreid. Het percentage niet-conforme resultaten bleef stabiel t.o.v. 2006. Deze inspecties werden in 2007 voor de tweede maal specifiek in het kader van de dierlijke bijproducten georganiseerd. Echte tendensen kunnen hierdoor nog niet vastgesteld worden.

Analyses: microbiologische controles

In 2007 werden voor het eerst specifieke microbiologische controles in het kader van de dierlijke bijproductenwetgeving uitgevoerd. Voorheen werden wel reeds een aantal dierlijke bijproducten geanalyseerd, maar deze controles werden vanuit de diervoederwetgeving gepland. Deze laatste analyses worden nog steeds uitgevoerd. De microbiologische analyses, beschreven onder dit punt, worden dus complementair aan deze van de diervoedersector uitgevoerd.

Er werden 526 loten bemonsterd en geanalyseerd op de aanwezigheid van Salmonella en Enterobacteriaceae. Deze analyses werden uitgevoerd op zendingen dierlijke bijproducten die ingevoerd werden uit derde landen of afkomstig waren uit andere Europese lidstaten.

Tabel: Overzicht resultaten microbiologische analyses (bij invoer en intracommunautair handelsverkeer)

	Salmonella en Enterobacteriaceae	
	Aantal monsters	% conform
Ingevoerde zendingen uit derde landen	448	97,3 %
Intracommunautair handelsverkeer	78	88,5 %
Totaal	526	96,0 %

Bespreking

Gezien het specifieke inspectieprogramma voor dierlijke bijproducten nog maar twee jaar in voege is, is het voorbarig om van echte tendensen te spreken. Over alle sectoren heen blijft het percentage niet-conforme inspecties stabiel. Wanneer we kijken naar de individuele sectoren kan men enkel een lichte daling waarnemen voor het percentage ongunstige inspecties in de sectoren die in 2006 reeds aan een uitgebreid inspectieprogramma onderworpen werden (vlees-, vis- en zuivelsector).

Een aantal sectoren zal in de volgende jaren specifieke aandacht krijgen om het relatief hoge aantal niet-conformiteiten terug te dringen (via het inspectieprogramma, opleiding, informatie...)

5. Intracommunautaire zendingen en invoer uit derde landen

Intracommunautair handelsverkeer

Verschillende DBP worden door de harmonisatie van de Europese wetgeving binnen de EU verstuurd enkel met een begeleidend handelsdocument. In het geval van categorie 1- of 2-materiaal, producten afkomstig van categorie 1- of 2-materiaal en verwerkte dierlijke eiwitten is een voorafgaande toestemming en een TRACES-melding noodzakelijk. Deze TRACES-meldingen werden in eerste instantie voornamelijk opgevolgd door het FAVV, zelfs indien het product niet onder de bevoegdheid van het FAVV viel. Eind 2007 werd gestart met de overdracht van de opvolging van deze laatste naar de bevoegde instanties.

De bespreking van de analyseresultaten van intracommunautaire transporten van DBP die onder de bevoegdheid van het FAVV vallen werd reeds onder punt 4 gegeven.

Ingevoerde zendingen

Er werden in totaal 3079 zendingen van dierlijke producten niet bestemd voor menselijke consumptie aangeboden in 2007. Antwerpen is koploper met 1725 zendingen (wat ongeveer 56% uitmaakt van het totaal aantal zendingen), gevolgd door Zaventem met 841 zendingen (ongeveer 27%). Zeebrugge had 487 zendingen, de luchthaven van Luik 26. In de Zeehaven van Gent werden geen zendingen aangeboden.

Er bestaat een duidelijk verschil in de aard van de aangeboden zendingen in de verschillende grensinspectieposten. In Antwerpen bestaat meer dan de helft van de zendingen uit voeder voor gezelschapdieren en hondenkluiven. Zeebrugge ontvangt voornamelijk wol, haar en veren, daar waar in Zaventem het gros van de zendingen uit bloedproducten bestaat. De aard, het aantal aangeboden alsook het aantal geweigerde zendingen wordt in de tabel hieronder weergegeven.

Tabel: in België ingevoerde zendingen in 2007

Aard van de zending	Aantal aangeboden zendingen	Aantal geweigerde zendingen
Voeder voor gezelschapsdieren en hondenkluiven	1196	20
Wol, haar en veren	534	0
Jachttrofeeën	94	19
Huiden en vellen van hoefdieren	125	1
Eiproducten	189	0
Bloed en bloedproducten voor technisch gebruik (met inbegrip van laboratorium gebruik)	708	4
Dierlijke grondstoffen voor vervaardiging diervoeders	48	0
Smaakgevende ingewanden	64	0
Gelatine en gehydroliseerd eiwit	18	0
Verwerkte dierlijke eiwitten	21	2
Dierlijke grondstoffen voor vervaardiging technische producten	23	0
Melk en melkproducten	2	1
Andere	57	2
Totaal	3029	49

6. Communicatie en opleiding

Communicatie

De specifieke pagina op de website van het FAVV groeide in 2007 nog meer uit tot de verzamelplaats bij uitstek van alle informatie omtrent dierlijke bijproducten in België. Deze specifieke pagina kan je vinden onder www.favv.be > Beroepssectoren > Dierlijke productie > Niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten. Hier kan men onder andere info vinden over de vigerende wetgeving, praktische instructies, beleidsnota's, FAQ, interessante links, lijsten van de in België erkende bedrijven alsook een link naar de Europese lijsten...

Zoals reeds vermeld onder punt 2 werd eind 2007 het Overleg Dierlijke Bijproducten opgestart. In 2007 werd 1 overleg georganiseerd in oktober. Dit overlegplatform komt elke 6 maanden samen ter bespreking van de evoluties in de dierlijke bijproductensector.

Daarnaast werden in 2007 verschillende bilaterale vergaderingen met betrokken sectoren georganiseerd door het FAVV.

Opleiding

In januari en februari 2007 werd er tijdens drie avonden door de Vlaamse Dierenartsenvereniging (VDV) met medewerking van het FAVV de opleiding 'behandeling van dierlijke bijproducten' voorzien voor de dierenartsen met opdracht die bepaalde controles uitvoeren voor het FAVV in de voedselketen.

De Belgian Solid Waste Association (BESWA) organiseerde op 25 mei 2007 in het kader van hun jaarlijkse lentedagen het colloquium 'Dierlijk afval: een "beestig" probleem' in samenwerking met het FAVV en IBGE-BIM.

Op 9 oktober 2007 is er door het Federaal Laboratorium voor Voedselveiligheid Tervuren (het Nationaal referentielaboratorium voor dierlijke eiwitten in diervoeders) een workshop 'dierlijke bijproducten' georganiseerd. Hier werd door de diensten van het FAVV een overzicht gegeven van de betrokken wetgeving voor alle Belgische laboratoria die analyses uitvoeren van dierenmeel in diervoeders.

De Animal By-Product Training Workshop van de EU-Commissie werd gevolgd door 2 personen van het FAVV.

Vergaderingen, commissies

Het FAVV nam deel aan en is voorzitter van de Commissie Dierlijke Bijproducten en het in 2007 opgestarte Overlegplatform Dierlijke Bijproducten waarin alle overheden en de dierlijke bijproductensector betrokken zijn

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

1. Voorstelling FOD VWL

De Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (FOD VWL) is overeenkomstig de Overeenkomst van 28 oktober 2005 tussen de Federale Staat en de Gewesten inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten belast met het opstellen van de wetgeving en de controle op de naleving van de wetgeving betreffende de verwerking van dierlijke bijproducten tot technische producten andere dan verwerkte mest, meststoffen, bodemverbeteraars, evenals deze betreffende het gebruik van dierlijke bijproducten voor de rechtstreekse voeding van bepaalde dieren, voor de taxidermie, onderwijs, diagnose en onderzoek. Met ingang van 1 januari 2007 werd DG 3 van de FOD VWL afgesplitst en werd een onafhankelijk agentschap opgericht, het FAGG. Momenteel is er overleg lopend tussen het Directoraat-generaal Dier, Plant en Voeding (DG DPV) van de FOD VWL en het FAGG. Dit zou moeten leiden tot een onderling protocol om de uitvoering van de engagementen van de FOD VWL in de hierboven genoemde Overeenkomst te waarborgen.

2. Projecten en nieuwe beleidsopties

Ontwerpprocedure van volgende besluiten:

- Koninklijk besluit (van 27 april 2007) betreffende het gebruik en het verhandelen van sommige dierlijke bijproducten bestemd voor het voederen van dieren niet bestemd voor humane voeding: implementatie art 23, 2. van VO (EG) nr. 1774/2002 en intrekking van het KB van 5 juni 2004 betreffende het gebruik en het verhandelen van sommige dierlijke bijproducten voor de dierenvoeding;
- Koninklijk besluit (van 20 juli 2007) tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 oktober 2007 betreffende cosmetica: erkenning voor gebruik, opslag en hanteren van niet-verwerkte DBP voor cosmetica;
- Koninklijk besluit tot vaststelling van de modaliteiten en voorwaarden voor de erkenning, registratie en toelating van inrichtingen die dierlijke bijproducten hanteren voor bepaalde vormen van technisch gebruik;
- Programmawet tot wijziging van de Wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten en de dierengezondheidswet van 24 maart 1987.

2. Erkenningen / Toelatingen / Vergunningen

In 2007 werden door het DG DPV 101 erkenningen/toelatingen afgeleverd.

3. Controles

In 2007 werden door het DG DPV slechts enkele inspecties uitgevoerd.

4. Intracommunautaire zendingen en invoer uit derde landen

In 2007 werden 8 toelatingen afgeleverd voor een intracommunautaire zending.

5. Communicatie en opleiding

Brochures, Info

- Rubriek dierlijke bijproducten op de website van de FOD VWL;
- In juni 2007 publiceerde het Directoraat-generaal DPV een omzendbrief betreffende de implementatie van het koninklijk besluit van 27 april 2007. De voorwaarden waaraan het verzamelcentrum en het verzamelcentrum van de producent moeten voldoen zijn samengevat in een handleiding op de website van de FOD VWL.

Training, presentaties

De Animal By-Product Training Workshop werd gevolgd door 1 persoon van DG DPV.

Vergaderingen, commissies

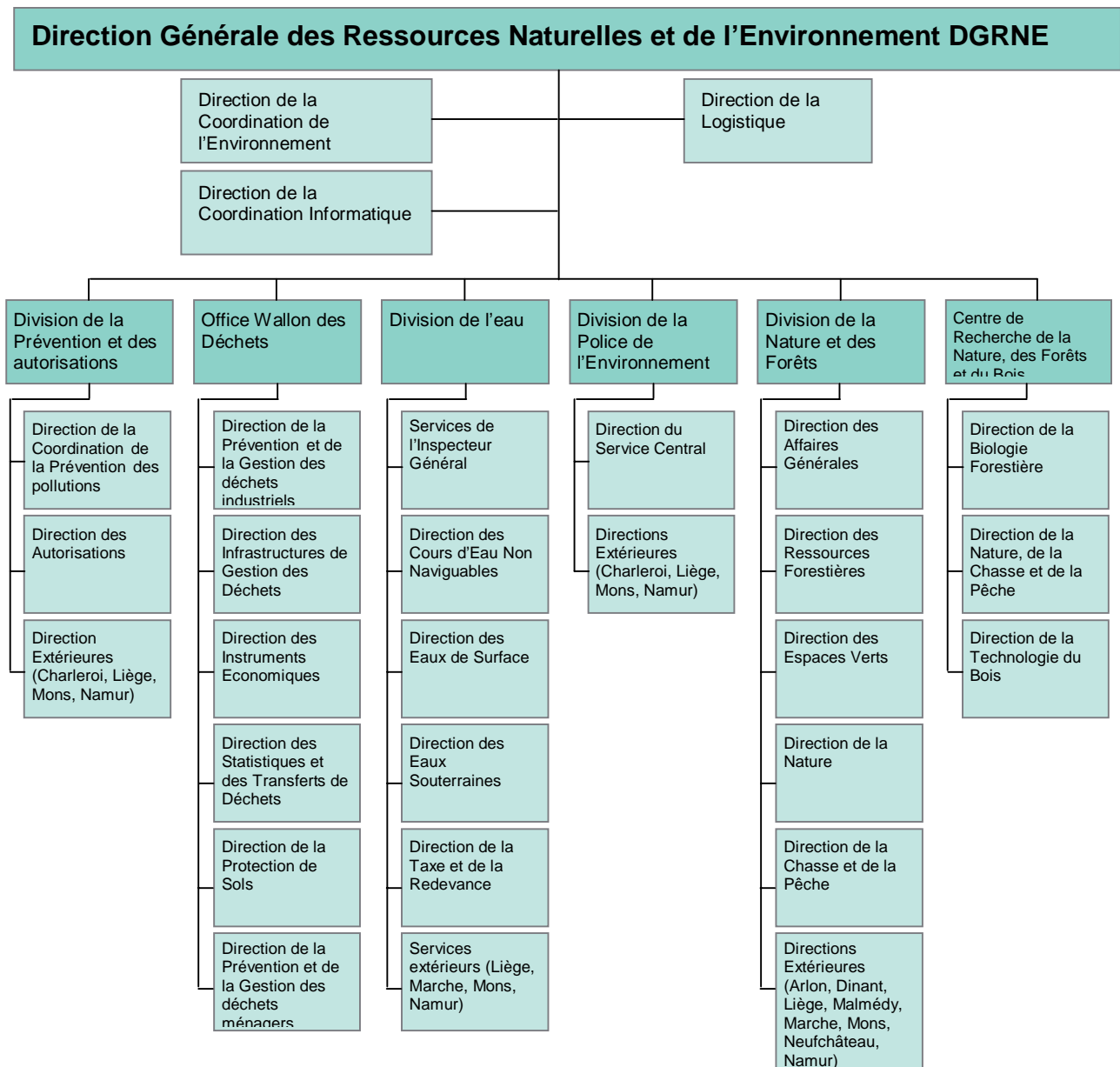
De FOD VWL nam deel aan de Commissie Dierlijke Bijproducten en aan het in 2007 opgestarte Overlegplatform Dierlijke Bijproducten waarin alle overheden en de dierlijke bijproductensector betrokken zijn.

Waals Gewest

OWD & DPE

1. Voorstelling OWD en DPE

In het Waalse Gewest zijn het "Office wallon des déchets" (OWD) en de "Division de la Police de l'environnement" (DPE), die deel uitmaken van "Direction générale des Ressources naturelles et de l'Environnement" (DGRNE), de bevoegde overheden voor de aspecten van de Verordening (EG) nr. 1774/2002 die behoren tot de bevoegdheden van de milieuadministraties.

Bij het OWD wordt de problematiek inzake de Verordening (EG) nr. 1774/2002 uitsluitend behandeld door de Direction de la Prévention et de la Gestion des déchets industriels. Deze taken omvatten met name :

- het onderzoek van de erkenningsaanvragen voor de installaties zoals bepaald in de artikels 12, 13, 15, 17 en voor sommige installaties zoals bepaald in de artikels 10 en 11 van de Verordening (EG) nr. 1774/2002 ;
- de behandeling van erkennings- of registratieaanvragen van operatoren actief op het gebied van het vervoer en/of de ophaling van dierlijke bijproducten van categorie 1, 2 en/of 3;
- de validatie van processen ingevoerd in de installaties die aan een erkenning zijn onderworpen;
- de administratieve opvolging en controle, in het kader van een openbare aanbesteding, van de ophaling en verwerking van dood aangetroffen dieren op landbouwbedrijven in het Waals Gewest;
- de vaststelling van het beleid voor de producenten / bezitters van dierlijke bijproducten die niet bestemd zijn voor menselijke consumptie;
- het beheer van de TRACES-berichten ivm het ontvangen of verzenden van dierlijke bijproducten.

De verschillende bevoegdheden van het DPE omvatten ook de controle op de naleving van de verplichtingen gekoppeld aan de milieuvergunningen voor installaties waar dierlijke bijproducten die niet bestemd zijn voor menselijke consumptie, worden geproduceerd of verwerkt. Dit zal ook gelden voor de toekomstige erkenningen van de installaties. Het DPE voert eveneens controles uit op de grensoverschrijdende overbrengingen van afval / intracommunautaire handel in dierlijke bijproducten.

2. Projecten en nieuwe beleidsopties

Het OWD blijft actief in een werkgroep die de haalbaarheid onderzoekt van de ontwikkeling, op Waals grondgebied, van een geïntegreerd verwerkingsketen van dierlijke bijproducten geproduceerd in het Waalse Gewest.

Het OWD toont eveneens grote interesse voor initiatieven van operatoren op het vlak van energieproductie waarbij al dan niet verwerkte dierlijke bijproducten worden gebruikt.

Het OWD tracht over het algemeen om de milieuvraagstukken en de voorschriften voor de bescherming van de volksgezondheid die voortvloeien uit de Verordening (EG) nr. 1774/2002, op elkaar af te stemmen.

3. Erkenningen en toelatingen

Het Waalse Gewest kan nog steeds de erkenningen niet afleveren die door Verordening (EG) nr. 1774/2002 worden vereist. Er dient een geschikte wettelijke basis te worden opgesteld waarin met name wordt vastgesteld hoe aanvragen moeten worden ingediend, wat de termijnen voor de behandeling van deze dossiers zijn, wat de mogelijke beroepen tegen een ongunstige beslissing zijn, enz. Wij hadden gehoopt deze voorschriften, voorzien door de Verordening (EG) nr. 1774/2002, toe te voegen aan de sectorvoorwaarden die geheel of gedeeltelijk gekoppeld zijn aan de milieuvergunningen waarover deze installaties moeten beschikken, maar de Raad van State heeft een bijzonder negatief advies uitgebracht inzake deze aanpak.

Het OWD heeft aan het Kabinet van onze Voogdijminister een voorontwerp toegezonden van een besluit van de Waalse regering tot wijziging van het besluit van de Waalse regering van 21 oktober 1993 betreffende dierlijke afvalfen waarin de vereiste bepalingen voorkomen.

In afwachting van deze nieuwe wettelijke basis, stelt het OWD administratieve attesten op die geldig zijn als tijdelijke erkenning ten opzichte van Verordening (EG) nr. 1774/2002. De voorwaarden verbonden aan de aflevering van dit attest, waarvan de geldigheidsduur altijd beperkt is tot maximum 18 maanden, zijn op elk vlak vergelijkbaar met de voorwaarden die vervolgens voor de erkenning van kracht zouden zijn. Dit betekent onder andere dat het administratief attest waarover een installatie beschikt, afhangt van een validatie, op het terrein, van de methoden die worden toegepast in de betrokken installatie.

Voor de rest zullen erkenningen en registraties van ophalers en vervoerders van dierlijke bijproducten blijven afgeleverd worden op basis van bestaande wetgevingen.

4. Controles

Geen gegevens beschikbaar.

5. Intracommunautaire zendingen en invoer uit derde landen

In het Waalse Gewest hebben wij tot op heden enkel intracommunautaire zendingen behandeld van dierenmelen afkomstig van bedrijven in Frankrijk die dierlijke bijproducten van categorie 1, 2 of 3 verwerken.

Sinds de inwerkingtreding, op 12 juli 2007, van de Verordening (EG) nr. 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen, worden dierenmelen uitsluitend verstuurd onder dekking van de Verordening (EG) nr. 1774/2002.

De zendingen maken deel uit van de uitwisseling van TRACES-berichten tussen de verzendende overheid, namelijk de departementale afdelingen van de betrokken veterinaire diensten, en het OWD. Een procedure die vergelijkbaar is met bepaalde verplichtingen van de Verordening (EG) nr. 1013/2006, werd opgesteld om de traceerbaarheid van de verrichtingen zo goed mogelijk te garanderen.

20

6. Communicatie en opleiding

Verskillende presentaties van bepaalde aspecten van de Verordening (EG) nr. 1774/2002 naar aanleiding van besprekingen over thematiek overeenkomstig de Verordening.

Het OWD nam deel aan de Commissie Dierlijke Bijproducten en aan het in 2007 opgestarte Overlegplatform Dierlijke Bijproducten waarin alle overheden en de dierlijke bijproductensector betrokken zijn
Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Brussels Hoofdstedelijk gewest

IBGE-BIM

1. Voorstelling IBGE-BIM

Leefmilieu Brussel - BIM is de milieu- en energieadministratie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG). Leefmilieu Brussel - BIM heeft als opdracht de verschillende milieuthema's te beheren : lucht, water, afval, bodem, groene ruimten en biodiversiteit, geluid, energie, gezondheid en leefmilieu, ecomobiliteit.

In het kader van de VO (EG) nr. 1774/2002 is zij bevoegd voor planning, advies en informatie, vergunningen, erkenningen en registraties, toezicht en controle op het afvalbeheer en de overbrenging van de afvalstoffen, toezicht en controle op alle actoren van deze verordening. Deze taken worden voornamelijk uitgevoerd binnen de afdeling "Vergunningen en Partnerschappen" en de afdeling "Milieupolitie en Bodem".

2. Projecten en nieuwe beleidsopties

Erkennen van ophalers van gebruikte frituuroliën en -vetten

Om het mogelijk te maken controle uit te oefenen op ophalers van gebruikte frituuroliën en -vetten voor de terugnameplicht van deze afvalstroom, werd een registratieplicht opgelegd.

Het wetgevend kader van de VO (EG) nr. 1774/2002 werd gebruikt voor de classificatie van het afval als categorie 3-materiaal. Op basis van het Besluit van 28 november 2002 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de verwijdering van dierlijk afval en betreffende de inrichtingen voor de verwerking van dierlijk afval werd de verplichte registratie aan de ophalers van deze afvalstroom opgelegd.

Opvolging van de voorstellen van de EG-commissie om de VO (EG) nr. 1774/2002 te wijzigen

Sinds 12 juli 2007 is de VO (EG) nr. 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen (EVOA) niet meer van toepassing op stromen waarvoor de grensoverschrijdende overbrenging binnen de EU in de VO (EG) nr. 1774/2002 is geregeld.

Om een sluitende opvolging van deze stromen mogelijk te maken is echter een wijziging van de VO (EG) nr. 1774/2002 nodig.

Aangezien de VO (EG) nr. 1013/2006 en de VO (EG) nr. 1774/2002 opgevolgd worden in hetzelfde departement van de afdeling milieupolitie van het BIM, wordt hier ook aandacht besteed aan de wijzigingsvoorstellen van de EU Commissie (DG Sanco) die deze twee verordeningen met elkaar in lijn moeten brengen voor wat betreft de grensoverschrijdende overbrengingen.

TRACES

Sinds december 2007 heeft het BIM toegang tot het Europees meldings- en traceersysteem 'Trade Control and Expert System (TRACES)'. Er werden echter nog geen TRACES-berichten door het BIM behandeld.

3. Erkenningen/Toelatingen/Vergunningen

22

Aantal, intrekkingen, stopzettingen, nieuwe

In het BHG zijn er geen bedrijven gevestigd die een gewestelijke erkenning hebben in het kader van de VO (EG) nr. 1774/2002 (situatie eind 2007). Wel zijn de ophalers van de drie categorieën dierlijke bijproducten verplicht om zich te laten registreren. Deze registraties zijn onbeperkt geldig in de tijd maar kunnen wel ingetrokken of geschorst worden bij het niet naleven van de voorwaarden voor de uitoefening van de activiteit. Er zijn momenteel 38 bedrijven geregistreerd in het BHG als ophaler. Hiervan zijn 6 bedrijven uitsluitend geregistreerd voor het ophalen van huisdierkadavers en 19 bedrijven zijn uitsluitend geregistreerd voor het ophalen van gebruikte frituuroliën en -vetten.

De lijst van geregistreerde ophalers kan geconsulteerd worden op de volgende webpagina : <http://www.ibgebim.be/Templates/Professionnels/Informer.aspx?id=2286&langtype=2067>

In de periode 2006-2007 werden 4 registraties ingetrokken, ofwel op vraag van het bedrijf zelf ofwel omwille van een fusie met andere bedrijven.

Het BIM geeft advies op de vraag om informatie bij registratie-aanvragen afkomstig van de andere gewesten.

4. Controles

Er zijn geen bedrijven in het BHG gevestigd die dierlijke bijproducten verwerken. De controles die uitgevoerd worden in het kader van de VO (EG) nr. 1774/2002 in het BHG beperken zich dus tot de productie, de tijdelijke opslag en het ophalen van dierlijke bijproducten.

De productie van DBP (beheer, opslag en ophaling) in de 2 permanente slachthuizen wordt in het kader van het IPPC - controleprogramma jaarlijks gecontroleerd. Hierbij wordt aandacht besteed aan het etiketteren van de verschillende recipiënten en de traceerbaarheid van de DBP binnen het bedrijf en na de ophaling.

Verder besteedt het BHG ook veel aandacht aan het beheer van de DBP die vrijkomen tijdens het jaarlijkse offerfeest. In de periode 2006-2007 werden 16 vergunningen afgeleverd voor tijdelijke slachthuizen van schapen. Gedurende deze periode werden 57 bezoeken gebracht aan deze slachthuizen. De nadruk bij deze controles ligt steeds op het beheer van de afvalstoffen.

In de periode 2006-2007 werd geen controleactie bij de productiebedrijven van DBP (versnijateliers, beenhouwers, kleine producenten) opgenomen in het jaarprogramma van de afdeling milieupolitie wegens andere prioriteiten. De inspecteurs van de gemeenten beschikken over dezelfde controlebevoegdheden als de inspecteurs van het BIM. Het BIM beschikt echter niet over cijfers betreffende de controles die eventueel door de gemeenten werden uitgevoerd in deze periode.

Administratieve controles van de afvalregisters van al de geregistreerde ophalers worden systematisch uitgevoerd.

Verder behandelt het BIM elke officiële klacht en elke informatie over inbreuken vastgesteld door een andere administratie (gemeentelijk, gewestelijk en federaal).

In de periode 2006-2007 werden op die manier 2 visverwerkende bedrijven en 3 bedrijven voor intermediaire opslag van DBP gecontroleerd.

Vier van deze bedrijven stelden zich na aanmaningen in orde, één bedrijf (intermediaire opslag van DPB) werd echter na proces-verbaal gesloten.

5. Intracommunautaire zendingen en invoer uit derde landen

Niet van toepassing.

6. Communicatie en opleiding

Brochures, info

Een infobrochure in de reeks Ondernemingen&Leefmilieu met als onderwerp "Dierlijk afval in slagerijen" is beschikbaar bij de infodienst van het BIM en bij het Brussels Agentschap voor de Ondernemingen.

Informatie over de registratieprocedure is te vinden op de webstek van het BIM.

Informatie is steeds telefonisch te bekomen via het BIM-info-nummer 02/775 75 75 en voor gedetailleerde informatie kan het Brussels Agentschap voor de Ondernemingen en de ambtenaren van het BIM, gespecialiseerd in deze materie, gecontacteerd worden.

Training, presentaties

In het najaar van 2006 werden door het FAVV opleidingen georganiseerd voor de betrokken ambtenaren omtrent dierlijke bijproducten en de VO (EG) nr. 1774/2002. Het BIM nam hieraan met verschillende personen deel en verzorgde eveneens een presentatie.

In april 2007, verzorgde het BIM op vraag van de Belgian Solid Waste Association een presentatie over de milieuaspecten van dierlijk afval en bijhorende vergunningen en erkenningen in het BHG en de mogelijke toekomstpistes voor verwerking.

Voorgaande trainingen en presentaties (periode 2003-2005) :

- Maart 2003 : een opleiding van een halve dag aan de gemeentelijke ambtenaren van het BHG;
- September 2003 : een presentatie van het nieuw wetgevend kader voor de Belgische Federatie van de Beenhouwers – afdeling BHG;
- Februari 2005: een opleiding van een halve dag over de milieuaspecten van dierlijk afval en de bijhorende vergunningen en erkenningen aan de inspecteurs en controleurs van de PCE Brussel – FAVV.

Vergaderingen, commissies

Het BIM nam deel aan de Commissie Dierlijke Bijproducten en aan het in 2007 opgestarte Overlegplatform Dierlijke Bijproducten.

Vlaams Gewest

LNE

1. Voorstelling LNE

Bevoegdheden in VO 1774/2002

De afdeling Milieu-inspectie is de entiteit binnen het Departement Leefmilieu en Energie die zich bezighoudt met het toezicht op de naleving en de handhaving van de milieuhygiëneregelgeving. Op Vlaams niveau omvat deze regelgeving onder meer het milieuvergunningendecreet en het afvalstoffendecreet en hun uitvoeringsbesluiten. De verordening (EG) Nr. 1774/2002 betreffende dierlijke bijproducten (verder VO DBP genoemd) die niet voor menselijke consumptie zijn bestemd sluit heel dicht aan bij beide regelgevingen. Enerzijds zijn bedrijven die erkenningsplichtig zijn in het kader van de verordening ook milieuvergunningsplichtig en sluiten de exploitatievoorwaarden, bij verordening opgelegd aan deze bedrijven, nauw aan bij de exploitatievoorwaarden opgelegd door de milieuhygiëneregelgeving. Anderzijds worden de meest omvangrijke stromen dierlijke bijproducten die niet bestemd zijn voor menselijke consumptie, met uitzondering van mest, in België beschouwd als afvalstoffen. Hun inzameling, opslag, overbrenging, verwerking en gebruik zijn bijgevolg ook onderworpen aan de Vlaamse afvalstoffenregelgeving.

De afdeling Milieu-inspectie speelt een hoofdrol bij het toezicht voor beide regelgevingen. Zij is immers belast met het eerstelijns-toezicht over de vergunningsplichtige inrichtingen die volgens de milieuregelgeving het hoogste risico inhouden, met name de klasse 1-inrichtingen (waartoe alle 1774-erkenningplichtige verwerkers van dierlijke bijproducten behoren). Bovendien houdt zij ook toezicht op de meeste bepalingen van het afvalstoffendecreet. Lokale besturen spelen eveneens een rol bij het toezicht op kleinere, minder hinderlijk geachte inrichtingen en op het beheer van afvalstoffen in strijd met de bepalingen van het afvalstoffendecreet.

De in artikel 26 van de verordening bedoelde bevoegde toezichthoudende overheid voor de erkenningsplichtige opslagbedrijven, intermediaire bedrijven, verwerkingsbedrijven, verbrandingsinstallaties en composterings- en biogasinstallaties is de Vlaamse Milieu-inspectie, voor zover deze bedrijven gelegen zijn in het Vlaamse Gewest.

Structuur organisatie

De afdeling Milieu-inspectie behoort tot het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van het gelijknamige beleidsdomein. De afdeling bestaat uit een Inspectoraat-generaal, een Hoofdbestuur en de dienst Toezicht Zwarerisicobedrijven in Brussel en een buitendienst in elk van de Vlaamse provincies.

2. Projecten en nieuwe beleidsopties

Aanpassing regelgeving

De Vlaamse milieuregelgeving is nog altijd onvolledig afgestemd op de bepalingen van de VO DPB. Zo bevat een hoofdstuk in het Vlarem, van toepassing op verwerkers van dierlijk afval, nog altijd verwerkingsvoorwaarden voor "hoog- en laagrisicomateriaal" dat, indien afkomstig van zoogdieren, moet worden verwerkt volgens een methode die overeenkomt met verwerkingsmethode 1 uit Bijlage V van de VO DBP, ongeacht de bestemming. De afdelingen Internationaal Milieubeleid, Milieuvergunningen en Milieu-inspectie van het departement hebben in samenspraak met de OVAM, wijzigingsvoorstellen geschreven om de Vlaamse milieuregelgeving af te stemmen op de bepalingen van de VO DBP. Bij de lopende Vlarem-"actualiseringstrein" zullen deze wijzigingsvoorstellen worden opgenomen in de Vlaamse milieuregelgeving.

Inventarisatiestudie

De verordening en de daaraan gekoppelde overeenkomst DBP bevatten een aantal bepalingen die het toezicht op de door de verordening gevatte actoren omschrijven.

- Art. 26 van de VO DBP:
 - ⇒ op gezette tijden inspecties en toezicht uitvoeren in de 1774 erkende bedrijven
 - ⇒ + bepaling van de criteria voor inspectiefrequenties.
- Art. 68 Overeenkomst DBP:
 - ⇒ de ophaling en het vervoer van de DBP controleren; de productie, de intracommunautaire handel, de invoer, de uitvoer van DBP controleren bij vertrek vanuit, in of naar de 1774-erkende inrichtingen.
- Art. 69 Overeenkomst DBP:
 - ⇒ controle opzetten met betrekking tot de naleving van de gewestelijke milieuregelgevingen aangaande afval in de inrichtingen van de voedselketen, meer bepaald:
 - ⇒ Sectoren vlees en vis (slachthuizen, uitsnijderijen, ...);
 - ⇒ Sectoren dierlijke producties, melk of melkproducten, eieren of eiproducten, honingproducten en diervoeders ;
 - ⇒ volgens een vastgestelde planning die rekening houdt met het risico en met de omvang van de productie van dierlijke bijproducten in die inrichtingen.

MI heeft eind 2006 een studie laten uitvoeren om de actoren gevat door deze bepalingen te inventariseren en ze te rangschikken op basis van de criteria die de verordening of overeenkomst aangeven. Het eindrapport werd bezorgd op 12 juli 2007.

De studie resulteerde in drie bedrijvenlijsten die werden gerangschikt aan de hand van een risico-inschatting voor individuele bedrijven of groepen van bedrijven en die de afdeling Milieu-inspectie gebruikt voor de jaarlijkse planning van haar inspecties in het kader van de overeenkomst DBP.

3. Erkenningen en toelatingen

Met uitzondering van de afvalverbrandingsinstallaties waarop Richtlijn 2000/76/EG van toepassing is, moeten alle inrichtingen die dierlijke bijproducten hanteren ook worden erkend krachtens de VO DBP. Het Departement LNE speelt geen rol bij het verlenen van de erkenningen in het kader van de VO DBP. Deze erkenningen worden verleend door OVAM en VLM (zie verder). Bedrijven die DBP verwerken moeten ook beschikken over een milieuvergunning die wordt verleend door de afdeling Milieuvergunningen van het Departement LNE. De milieuvergunning verwijst ook naar exploitatievoorwaarden van de VO DBP.

4. Controles

Planning

De afdeling Milieu-inspectie beschikt slechts over een beperkt aantal inspecteurs om een zeer uitgebreid en gediversifieerd takenpakket op te nemen. Om de werklast min of meer beheersbaar te houden, stelt de Milieu-inspectie jaarlijks een milieu-inspectieplan op. In deze planning worden vier min of meer even grote tijdsblokken onderscheiden voor de volgende inspecties: gecoördineerde en planmatige controles, reactieve controles, routinecontroles en voortgangscontroles.

Al sinds 2004 plant de Milieu-inspectie jaarlijks een gecoördineerde controleactie in het kader van de Overeenkomst Dierlijke Bijproducten (cfr. art. 68 en 69). Gedurende de eerste twee jaren werden nagenoeg alle, ons bekende Vlaamse slachthuizen gecontroleerd. De daarop volgende jaren beperkten de acties zich tot het gericht toezicht op de opslagmodaliteiten van het slachtafval (koeling, kleuring GRM, identificatie recipiënten) en de verwerkingsmodaliteiten van de verwerkers van dierlijk afval. Tweemaal per jaar worden ook monsters genomen van de eindproducten bij de verwerkers van dierlijk afval voor microbiële analyse.

Verder worden ook niet-gecoördineerde controles uitgevoerd naar aanleiding van externe klachten en meldingen van andere overheden of in het kader van de voortgang van opgelegde regularisatiemaatregelen.

Aantal uitgevoerde inspecties

De afdeling Milieu-inspectie voerde in de loop van 2005 tot 2007 het volgend aantal inspecties uit in de sector van dierlijke bijproducten:

Tabel: Inspectie van 2005 tot 2007 door LNE

	Aantal bedrijven	Aantal inspecties
Slachthuizen waarvan :	126	484
Runderen / kalveren	33	152
Schapen / geiten	17	78
Varkens	27	142
Pluimvee	52	187
Konijnen	9	28
Uitsnijderijen	10	32
Verwerkers dierlijk afval	14	198
Totaal	150	714

Aantal monsternames (microbiologie)

De afdeling Milieu-inspectie nam in de loop van 2005 tot 2007 het volgend aantal monsters van dierlijke bijproducten bij de 14 verwerkers van dierlijk afval.

Tabel: Monsters microbiologie 2005-2007

	Aantal monsters		
	2005	2006	2007
Vetten	34	27	34
Verwerkte eiwitten	65	47	54
Totaal	99	74	88

Aantal niet-conformiteiten

- **Slachthuizen**

- ⇒ **Koeling dierlijke bijproducten**

In Vlare II is nog steeds de verplichting opgenomen tot het gekoeld opslaan van de meeste dierlijke bijproducten in afwachting van hun ophaling. De VO DBP bepaalt dat categorie 3-materiaal bestemd voor de productie van voedermiddelen of voeders voor gezelschapsdieren gekoeld moet worden vervoerd indien het niet binnen de 24 uur na vertrek wordt verwerkt. De VO DBP schrijft geen koelvoorwaarden voor de inzameling van categorie 1-, 2- of 3-materiaal op de plaats van de productie of voor het vervoer van categorie 1- of 2-materiaal. De Vlare II-bepalingen zijn wat de koeling betreft van dierlijk afval op de plaats van de productie, strenger dan de Europese bepalingen.

Slechts bij de helft van de bezochte slachthuizen kon worden vastgesteld dat de gekoelde opslag helemaal in orde was. Eind 2007 waren in 26 inrichtingen nog niet alle dierlijke bijproducten gekoeld opgeslagen. Vijf exploitanten hadden daarvoor een afwijking gekregen via de milieuvergunning, twee wachten nog op een uitspraak van de minister op een afwijkingsaanvraag. In 12 slachthuizen wordt gewerkt aan een oplossing om de koeling van de dierlijke bijproducten te realiseren (bouwvergunningen zijn aangevraagd, bestellingen zijn geplaatst, aanpassingswerken zijn in uitvoering). Blijven nog enkele slachthuizen over waarvoor de investeringskost te groot lijkt te zijn of die om markteconomische redenen bepaalde stromen niet willen koelen. Een voorbeeld hiervan is het darmslijm en -vet dat vrijkomt bij de reiniging van varkensdarmen, behandeld wordt met een bewaarmiddel en wordt afgevoerd naar een farmaceutisch bedrijf dat er nog bepaalde eiwitten uit recupereert. Zeven exploitanten weigeren gevolg te geven aan de expliciete Vlare-voorwaarde om deze stroom gekoeld op te slaan. Een andere probleemstroom is de pluimenopslag (niet gekoeld in 18 pluimveeslachthuizen).

- ⇒ **Identificatie recipiënten van dierlijke bijproducten**

- Om al dan niet toevallige vermenging te voorkomen van dierlijke bijproducten die tot verschillende categorieën behoren, moeten alle recipiënten duurzaam geïdentificeerd zijn (art. 20 van de Overeenkomst – art. 18 afvalstoffendecreet). In 30% van de slachthuizen zijn niet alle recipiënten geïdentificeerd. Open bakken waarin dagelijks slachtafval wordt verzameld zijn dikwijls niet voorzien van een duurzaam opschrift zodat aangebrachte aanduidingen na enkele wasbeurten verdwijnen. Eind 2007 blijven 20 hoofdzakelijk klasse 1-slachthuizen problemen hebben met de identificatie van de recipiënten waarin ze slachtafval opvangen.

⇒ Kleuring GRM

De kleuring van het categorie 1-materiaal met een oplossing van methyleenblauw gebeurt in de 33 slachthuizen waar runderen of geiten worden geslacht nooit in de ruimtes waar wordt geslacht wegens te groot gevaar voor contaminatie met vlees voor menselijke consumptie. Twee knelpunten doken op.

Eenzijds gebeurt de kleuring van GRM in bakken meestal met behulp van een handsproeier waar door enkel de bovenlaag blauw gekleurd wordt.

Het al dan niet besproeien van het GRM hangt heel sterk af van de inzet van de werknemer die het GRM naar het afvallokaal brengt. Anderzijds vraagt de kleuring van GRM in silo's een technische ingreep die bij sommige slachthuizen wel, bij andere niet is uitgevoerd. In elk geval bevestigt de belangrijkste verwerker van categorie 1-materiaal dat het aangevoerde materiaal niet gekleurd aankomt op zijn verwerkingsinstallatie.

⇒ Reinigen en ontsmetten van recipiënten

Het reinigen en ontsmetten na elk gebruik blijkt voor wat betreft de open bakken vooral een kwestie van discipline te zijn.

Het reinigen en ontsmetten van silo's blijft bij minstens 8 slachthuizen een probleem. Bloed tanks worden zelden ontsmet.

⇒ Afvoer destructiemateriaal

Volgens het Vlarem II is de afvoer van destructiemateriaal (d.i. categorie 1- en 2-materiaal) nog steeds een dagelijkse verplichting. In 63 slachthuizen gebeurt dat ook zo. In 15% van de klasse 1- en 80% van de klasse 2-slachthuizen wordt het afval niet dagelijks afgevoerd omwille van kleinschaligheid of de lage afvalproductie. Het Besluit Dierlijk Afval laat een tweewekelijkse ophaling toe. De afstemming tussen beide regelgevingen gebeurt bij de lopende Vlarem-aanpassing. Vlarem zal dan verwijzen naar het Besluit Dierlijk Afval voor de ophaalmodaliteiten. Voor zover ons bekend worden alle dierlijke bijproducten afgevoerd naar bestemmingen die daar voor vergund en erkend zijn.

In alle slachthuizen werd een register bijgehouden.

Bij enkele slachthuizen was het register onvolledig.

• Uitsnijderijen

De identificatie van de recipiënten verliep in 4 uitsnijderijen niet correct. De GRM-kleuring werd bij de twee uitsnijderijen die GRM produceerden uitgevoerd. Zoals bij de slachthuizen gebeurde dat ook hier enkel door het besprenkelen van de bovenlaag van het GRM met methyleenblauw. Slechts één bedrijf kreeg opmerkingen over het reinigen van de recipiënten en in twee bedrijven werd het geproduceerde destructiemateriaal niet dagelijks afgevoerd omwille van de kleine geproduceerde hoeveelheden.

- Verwerkers van dierlijke bijproducten
MI controleerde in de periode 2005-2007 bij 14 Vlaamse verwerkers van dierlijke bijproducten het verwerkingsproces.
Eén van de verwerkers diende zijn acceptatievoorwaarden aan te scherpen omdat het aangevoerde materiaal teveel plastic en verpakkingsmateriaal bevatte.

De VO DBP bepaalt dat het afvalwater (zowel proces- als reinigingswater) dat afkomstig is van het onreine gedeelte moet worden behandeld zodat er geen ziektekiemen meer aanwezig zijn – voor zover dit praktisch uitvoerbaar is. Op één uitzondering na gebeurt dit nooit. De exploitanten vragen zich af over welke ziektekiemen het gaat en welke behandelingsmethode zij zouden moeten toepassen. In Vlarem II is de verplichting zelfs absoluut en wordt geen uitzondering gemaakt al naargelang de praktische uitvoerbaarheid.

De klemtoon van de controles lag tot nu toe op de microbiële kwaliteit van de eindproducten.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel contaminaties werden vastgesteld bij de geanalyseerde monsters over de periode 2005 tot 2007. In totaal werd bij 36 van de 261 genomen monsters een microbiële besmetting aangetroffen. In slechts twee bedrijven werden gedurende die drie jaren geen normoverschrijdende Salmonella- of Enterobacteriaceae-besmettingen aangetroffen.

Tabel: Microbiologische contaminaties 2005-2007 bij verwerkers van dierlijke bijproducten

	Aantal monsters								
	Salmonella + Enterobct			Enkel Salmonella			Enkel Enterobct.		
	'05	'06	'07	'05	'06	'07	'05	'06	'07
Vetten	3	2	-	1	5	-	-	-	-
Verwerkte eiwitten	4	1	-	11	4	2	3	-	-

In veel gevallen werd bij de tegenanalyse geen besmetting gedetecteerd. Omdat al te snel met de vinger werd gewezen naar het analyselaboratorium, vroeg MI een onderzoek in te stellen naar deze vreemde resultaten. Te meer omdat ook Salmonella werd teruggevonden in vetten die normaal gezien worden vloeibaar gehouden op een temperatuur die Salmonella niet zou overleven. Uit een oorzaken analyse bleek dat labocontaminatie uitgesloten was. Om een identificeringsfout uit te sluiten, werd van vijf positieve stalen, één plaat naar het Wetenschappelijk instituut voor Volksgezondheid opgestuurd voor de serotypering van de bacteriën. In elk van de gevallen werd Salmonella anatum gedetecteerd.

Salmonella anatum is een type dat minder frequent voorkomt en mogelijk niet de typische eigenschappen van een Salmonella – lactosenegatief en H₂S-positief – vertoont. Het type anatum kan lactose-positief en H₂S-negatief – zijn, wat mogelijk een verklaring is van de schijnbare tegenstrijdigheden tussen analyse- en tegenanalyseresultaten. Het Compendium voor Monsterneming en Analyse van Afvalstoffen schrijft een uitplating voor op een verplichte voedingsbodem (XLD) én op een tweede voedingsbodem die kan worden gekozen uit drie (briljant groen agar, SS agar of chromogene bodem). Afhankelijk van de gekozen voedingsbodems zal een kolonie Salmonella anatum al dan niet als ‘verdacht’ worden aanzien en verder worden geïdentificeerd.

MI heeft daarop de voedingsbodems die bij de tegenanalyses werden gebruikt, geïnventariseerd en ter evaluatie voorgelegd aan het laboratorium dat voor MI de analyses uitvoerde. Het labo kwam tot de conclusie dat de tegenstrijdige resultaten tussen uitgevoerde analyses en tegenanalyses hoofdzakelijk te wijten zijn aan het gebruik van verschillende voedingsbodems. Door het gebruik van de chromogene agar van Bio-Rad kon het labo waarop MI een beroep deed, Salmonella anatum detecteren.

Salmonella anatum blijkt ook een zeer hitte-bestendige soort te zijn, een resistentie die sterk toeneemt naarmate het watergehalte verder afneemt beneden 2% . Een bijkomende oorzaak voor de tegenstrijdige resultaten kan de tijdsduur zijn tussen de monsterneming en de analyse. Indien de Salmonellakiemen slechts in zeer lage concentraties aanwezig zijn, is een analyse binnen de 24 h aangewezen. Blijft de vraag hoe de plotse opstoot van deze Salmonella anatum tot stand gekomen is. In 2007 heeft de Salmonella-opstoot zich schijnbaar niet voortgezet.

In de meeste gevallen was de Salmonellabesmetting waarschijnlijk een secundaire besmetting. In een bepaald bedrijf is de hele verwerkingslijn meer dan één keer leeg gemaakt vooraleer de besmettingsbron was verdwenen.

Voortgang (PV, waarschuwingen, boetes...)

Het aantal PV's en aanmaningen die hieronder worden vermeld, gaan zowel over de niet-naleving van Vlarembepalingen over de opslag en verwerking van dierlijke bijproducten, als over bepalingen van de VO DBP.

	Aantal aanmaningen	Aantal PV's
Slachthuizen	192	39
Uitsnijderijen	13	34
Verwerkers	48	14
Totaal	253	87

Evolutie

Van de initieel gecontroleerde lijst met slachthuizen vinden in 28 ervan (meestal kleinere inrichtingen waar slechts af en toe werd geslacht) geen slachtactiviteiten meer plaats. Voor twee onvergunde pluimveeslachthuizen werd de burgemeester gevraagd om op te treden. Eén van beide slachthuizen is intussen vergund. Twee pluimveeslachthuizen beperkten hun slachtactiviteiten tot 100 kippen per dag – een niet-ingedeelde activiteit – en 1 slachthuis beperkt zich nu tot het uitvoeren van rituele slachtingen – een klasse 3-activiteit volgens de milieuvergunningregelgeving.

Het doen naleven van de regelgeving over de correcte verzameling, opslag en afvoer bij slachthuizen vraagt een intensieve en permanente handhaving. In het bijzonder om de exploitant te herinneren aan het gebruik van de juiste containers, het aanbrengen van de juiste opschriften op de containers, de permanente zorg voor de reiniging en ontsmetting van de gebruikte recipiënten, het gekoeld opslaan van alle dierlijke bijproducten en het kleuren van het GRM. Het zou goed zijn om samen met het FAVV te overwegen in welke mate deze bepalingen zouden kunnen worden gecontroleerd door de dierenartsen die voor het FAVV (veel frequenter) aanwezig zijn in slachthuizen.

De verhoogde aandacht voor en het verscherpte toezicht op de bepalingen van de VO DBP door alle betrokken beleids- en toezichthoudende overheden, heeft al geleid tot een verbeterde naleving van de verordeningsbepalingen. Mede daardoor is het aantal vaststellingen van microbiel gecontamineerde monsters van dierlijke bijproducten bij de verwerkers gedaald van 22,2% in 2005 over 16,2% in 2006 tot 2,2% in 2007. Permanente sensibilisering en aanhoudend toezicht blijven noodzakelijk om de blijvende naleving van de verordeningsbepalingen te verzekeren.

5. Intracommunautaire zendingen en invoer uit derde landen

De afdeling Milieu-inspectie heeft in 2007 geen specifieke controles uitgevoerd naar intracommunautaire zendingen en invoer uit derde landen. Tijdens uitgevoerde afvaltransportcontroles werden wel twee vaststellingen verricht aangaande het transport van dierlijke bijproducten. In één geval ging het om een transport van 800 ton dierlijke vetten uit Engeland waarvoor noch via TRACES, noch via de EVOA-verordening voorafgaandelijk een toestemming was verleend. Hier werd een proces-verbaal opgesteld. Het bedrijf heeft zich geregulariseerd.

In het tweede geval werd categorie 3-visafval, bestemd voor verwerking, naar Frankrijk vervoerd zonder handelsdocument.

6. Communicatie en opleiding

Brochures, info

Het departement Leefmilieu, Natuur en Energie heeft geen brochures geproduceerd.

Training, presentaties

Alle toezichthoudende ambtenaren van de afdeling Milieu-inspectie en een aantal mensen van de afdeling Milieuvergunningen hebben deelgenomen aan de opleidingssessies die in september 2006 werden georganiseerd voor alle Belgische ambtenaren die op een of andere manier met de VO DBP werden geconfronteerd.

Vergaderingen, commissies

LNE nam deel aan de Commissie Dierlijke Bijproducten en aan het in 2007 opgestarte Overlegplatform Dierlijke Bijproducten.

7. Crisisbeheer

Niet van toepassing.

OVAM

1. Voorstelling OVAM

Bevoegdheden in VO 1774/2002

De OVAM is enkel bevoegd voor de afvalstoffen onder de dierlijke bijproducten (DBP). Binnen deze grote groep DBP-afvalstoffen hanteert de OVAM nog een opsplitsing in dierlijk afval en organisch-biologische afvalstoffen (OBA). Het OBA komt neer op keukenafval, etensresten, voormalige voedingsmiddelen, rauwe melk, eierschalen en bijproducten van gebarsten eieren, honing, schalen van schaaldieren, de inhoud van maagdarmkanaal, in zoverre deze gescheiden is van het maagdarmkanaal, uitwerpselen (uitgezonderd mest), eicellen, embryo's en sperma. Het dierlijk afval (DA) zijn de andere DBP-afvalstoffen.

- Dierlijk afval: verlenen van de erkenningen voor intermediaire bedrijven, opslagbedrijven, verwerkingsbedrijven van categorie 1-, 2- en 3-materiaal, ophalers van categorie 1-, 2- en 3-materiaal.
- Organisch-biologisch afval: verlenen van de erkenningen voor intermediaire bedrijven, verwerkingsbedrijven, composterings- en vergistingsbedrijven, verlenen van advies voor mestverwerkingsbedrijven die ook biologische afvalstoffen verwerken.

De gewestelijke regelgeving met betrekking tot dierlijk afval wordt bijkomend vastgelegd door het Besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 betreffende de ophaling en verwerking van dierlijk afval (besluit dierlijk afval).

2. Projecten en nieuwe beleidsopties

TRACES

Sinds 12 juli 2007 moet het grensoverschrijdende transport van niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten, die als afvalstof beschouwd worden, niet langer voldoen aan de procedures en controleregelingen die algemeen gelden voor de overbrenging van afvalstoffen. Een en ander is het gevolg van het feit dat de Europese Verordening betreffende de Overbrenging van Afvalstoffen (EVOA) niet meer van toepassing is op stromen waarvoor het grensoverschrijdende verkeer binnen de Europese Unie in de dierlijke bijproductenverordening (Verordening (EG) nr. 1774/2002) is geregeld.

Dit heeft onder meer betrekking op dierlijke bijproducten van categorie 1 en 2 die in aanmerking komen voor verbranding, de valorisatie door compostering of biogasproductie, of die bestemd zijn voor verwerking in een verwerkingsbedrijf.

Ook voor de intra-Europese handel in verwerkte dierlijke eiwitten gelden de bepalingen uit de Verordening.

De dierlijke bijproductenverordening stelt in de eerste plaats dat een lidstaat van bestemming voor de ontvangst van intracommunautaire transporten van dierlijke bijproducten een toelating moet afgeven. Hiervoor heeft de OVAM in 2007 een nieuwe procedure ontwikkeld, na een overgangperiode van augustus tot december waarbij een aangepaste procedure werd ontwikkeld in samenspraak met het FAVV.

Bedrijven die dierlijke bijproducten willen importeren waarover de OVAM bevoegdheid heeft, kunnen voortaan een toelatingsaanvraag doen bij de OVAM. Er zijn hiertoe formulieren opgesteld die ook via de website beschikbaar zijn. Indien de aanvraag compleet is, neemt de OVAM binnen 10 werkdagen een beslissing over het al dan niet toelaten van de transporten. Ook voor de ontvangst van DBP in Vlaanderen zijn richtlijnen uitgewerkt.

Een tweede verandering voor de OVAM in 2007 was het gebruik van het Trade Control and Expert System (TRACES). Dit is een meldings- en traceersysteem voor alle intracommunautaire transporten van dierlijke bijproducten. Het kan gezien worden als een centrale databank die de Europese lidstaten kunnen consulteren en zelfs aanpassen. Tot december 2007 had alleen het FAVV toegang tot dit systeem, maar vanaf half december behandelt de OVAM alle meldingen over de in- en uitvoer van dierlijke bijproducten die onder haar bevoegdheid vallen. Om dit in goede banen te leiden is er ook een apart faxnummer (015 284 188) en e-mailadres aangemaakt (traces@ovam.be).

EU-lijsten

De EU Commissie maakte kenbaar dat de lijsten van erkende bedrijven voor dierlijke bijproducten van alle lidstaten samen op een uniforme manier op internet geplaatst worden. De Commissie voorzag hiertoe een Verordening (VO (EG) nr. 1192/2006 van 4 augustus 2006) met richtlijnen omtrent het opstellen van deze lijsten.

Gezien de verdeling van de bevoegdheden voor de erkende bedrijven nogal gespreid ligt, neemt elk van de betrokken autoriteiten het consolideren van een aantal lijsten voor zijn rekening.

OVAM zal de lijsten voor sectie I-IV, VI en VII consolideren: de intermediaire bedrijven, de opslagbedrijven, de verbrandingsinstallaties, de verwerkers, de biogas- en de composteringinrichtingen. De OVAM voorziet daarnaast nog een extra, niet verplichte lijst met erkende ophalers van dierlijke bijproducten.

Erkennen van ophalers C3

Er wordt door Verordening (EG) nr. 1774/2002 geen erkenning voorzien voor het ophalen van dierlijke bijproducten.

De OVAM voorziet echter reeds langer in een erkenning voor de ophalers van categorie 1- en categorie 2-materiaal, via het besluit dierlijk afval.

Met de vernieuwing van het besluit, op 15 december 2006, besloot de OVAM eveneens een erkenning op te leggen voor de ophalers van categorie 3-materiaal (enkel voor dierlijk afval). Op deze manier is de volledige keten van het dierlijk afval beter gekend, en kan de tracering en opvolging beter gewaarborgd worden. Er werd eveneens een uniform transportdocument voor het binnenlands vervoer (Vlaams Gewest) van dierlijk afval opgelegd.

In het Vlaams Gewest dienen ook alle overbrengers en vervoerders van afvalstoffen andere dan dierlijk afval (waaronder ook bepaalde dierlijke bijproducten) te zijn erkend of geregistreerd volgens Vlarea. Dit is een eenvoudige procedure, vooral administratief, zonder specifieke voorwaarden voor dierlijke bijproducten.

Soortspecifieke erkenningen

Meer en meer bedrijven willen ervoor kiezen om dierlijke vetten en verwerkte dierlijke eiwitten van één diersoort te produceren (pluimvee, varkens). Zij vragen dan ook om dit te specificeren in hun erkenning. Dit is voor hen een belangrijke sleutel voor nieuwe afzet van de eindproducten in het buitenland.

Aangezien deze stromen dikwijls vergezeld dienen te gaan van veterinaire certificaten, die door het FAVV ondertekend moeten worden, en aangezien de producenten van het dierlijk afval erkend zijn door en gecontroleerd worden door het FAVV (slachthuizen, uitsnijderijen...), werd een procedure opgesteld waarin het FAVV mee advies zal geven voor deze soort erkenningen.

3. Erkenningen/Toelatingen/Vergunningen

Bij elke erkenningsaanvraag wordt een bedrijfsbezoek ingepland. Het doel hiervan is te verifiëren of aan de voorwaarden, zoals verantwoord in de aanvraag, voldaan wordt.

Tabel: Erkenningen verleend in 2006 en 2007 in het kader van een erkenningsaanvraag voor het hanteren van DBP

Activiteit - categorie	Aantal PV's
Verwerkers C3	6
Intermediaire bedrijven C1erwerkers C1, C2	1
Intermediaire bedrijven C1	10
Intermediaire bedrijven C3	7
Opslagbedrijven	1
Compostering / vergisting C2 en/of C3	6
Verbrandingsinstallatie C1	1
Advies VLM C3 & mest en maag- en darminhoud	7
ingetrokken:opgeheven erkenningen	6
Totaal	45

Er werden, naast de erkenningen die worden opgelegd door de Verordening, ook 23 bedrijven erkend voor het ophalen van dierlijke bijproducten (12 voor C1, 4 voor C2, 7 voor C3). Nog eens 33 vervoerders zijn in het kader van het Besluit dierlijk afval geregistreerd om verwerkt of onverwerkt dierlijk afval te vervoeren. Onverwerkt dierlijk afval mag men alleen vervoeren in opdracht van een erkend ophaler.

Vaststellingen

De meeste bedrijven dienden hun administratie (registers, identificatieformulieren, facturen) verder aan te vullen met de formuleringen:

- Categorie 3 – niet voor menselijke consumptie, of
- Categorie 1 – uitsluitend geschikt voor verwijdering;

Er werd ook telkens gewezen op de verplichte etikettering op voertuigen en recipiënten.

Voor voormalige voedingsmiddelen gaat deze slechts in op 31 juli 2009.

Bij bedrijfsbezoeken wordt veel aandacht besteed aan de traceerbaarheid van het dierlijk afval. Dit blijkt op de meeste plaatsen in orde te zijn, hoewel er nog niet echt een uniform systeem is. Er worden vaak niet de juiste handelsdocumenten gebruikt voor het transport van dierlijk afval (vorm opgelegd door het besluit Dierlijk Afval van 15 december 2006).

Bedrijven die C3-materiaal verwerken met methode 7 blijken veelal hun verwerkte dierlijke eiwitten te laten herverwerken. Daardoor wordt er minder zorgvuldig met deze melen omgesprongen, en wordt er ook geen autocontrole voorzien op de bacteriologische parameters.

De reinigings- en ontsmettingsprocedure, evenals een overzicht van de kritische controlepunten is in de aanvraag meestal onduidelijk. Voor de registratie van de controle op hygiëne en calamiteiten, moet een logboek worden opgemaakt, dat voorheen niet altijd aanwezig was.

De technische fiche van het reinigings- en ontsmettingsmiddel werd opgevraagd. Er werd ook gekeken of de producten effectief aanwezig waren, wat op het moment van het bedrijfsbezoek niet altijd het geval was.

Bij intermediaire bedrijven (van DBP andere dan dierlijk afval) werd soms toegelaten om niet na elk gebruik van recipiënt/voertuig te moeten reinigen/ontsmetten. Vaak worden de dierlijke bijproducten nogmaals verpakt in niet-herbruikbare zakken, waardoor lekken een zeldzaamheid zijn. Wel werd geëist dat de mogelijkheden aanwezig zijn om de voertuigen (met inbegrip van de wielen) en de recipiënten te reinigen en ontsmetten bij de minste calamiteit.

Het was niet altijd eenvoudig om na te kijken of de uiteindelijke bestemming al of niet erkend was. Vaak gaat de stroom immers van een intermediair bedrijf naar het buitenland, eventueel nog via een tussenhandelaar.

4. Controles

Systematische controles bij inrichtingen die DBP-afvalstoffen hanteren, gebeuren sinds 1 april 2006 door de afdeling Milieu-inspectie van LNE, een hervorming die werd doorgevoerd in het kader van BBB (Beter Bestuurlijk Beleid, een hervorming welke invloed heeft op de ganse Vlaamse overheid, en op specifieke beleidsdomeinen en bepaalde instellingen).

De OVAM legt enkel nog bezoeken af in het kader van de erkenningverlening. De bevindingen van het bedrijfsbezoek worden mee opgenomen in het verslag dat wordt opgemaakt voor het verlenen van de erkenning.

De administratieve controles waarvoor de OVAM bevoegd blijft, zullen niet gepaard gaan met een bedrijfsbezoek.

5. Intracommunautaire zendingen en invoer uit derde landen

Binnen de Europese unie verliep de autorisatie van grensoverschrijdende transporten DBP tot 12 juli 2007 via kennisgevingen. In 2007 (en gedeeltelijk in 2006) heeft de OVAM ongeveer 22 kennisgevingen behandeld die betrekking hadden op dierlijke bijproducten. Daaronder valt onder meer de overbrenging van dierlijke vetten voor verbranding, de uitvoer naar andere lidstaten van categorie 1 en 2 diermeel voor (mee-)verbranding in cementfabrieken en de transporten van onverwerkt categorie 1, 2 en 3 materiaal uit Luxemburg dat ter verwerking werd aangeboden bij Rendac te Denderleeuw. Na de inwerkingtreding van de nieuwe EVOA is eind 2007 reeds één toelating onder de procedure van de OVAM afgegeven.

6. Communicatie en opleiding

In het najaar van 2006 werden door het FAVV een aantal opleidingen georganiseerd omtrent dierlijke bijproducten en de Verordening (EG) nr. 1774/2002. Ook de OVAM nam hieraan deel en verzorgde een aantal presentaties.

De OVAM neemt ook deel aan een nieuw opgericht overlegplatform over dierlijke bijproducten, onder voorzitterschap van het FAVV.

Voor contacten en overleg met de sector is de Commissie Dierlijk Afval en het UPOBA-overleg (UitvoeringsPlan Organisch Biologisch Afval) nog steeds een belangrijk medium.

Bedrijfsbezoeken blijven een onmisbare stap in het erkennen en opvolgen van de bedrijven, omdat deze rechtstreekse vorm van communicatie het meest effectief is voor het implementeren van de vereisten van Verordening (EG) nr. 1774/2002.

Alle ontwikkelingen betreffende dierlijke bijproducten die als afval beschouwd worden, kunnen ook geraadpleegd worden via de OVAM-website.

7. Crisisbeheer

Niet van toepassing.

VLM - Mestbank

1. Voorstelling VLM - Mestbank

Bevoegdheden in VO (EG) nr. 1774/2002

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) – afdeling Mestbank is de bevoegde autoriteit in Vlaanderen voor mest als dierlijk bijproduct. Voornaamste taak hierbij is het afleveren van erkenningen in het kader van de verordening aan installaties waarin mest verwerkt wordt. Wanneer het gaat om verwerkende bedrijven waar naast dierlijke mest geen andere dierlijke bijproducten worden verwerkt, gebeurt de dossierafhandeling en het afleveren van de erkenningen uitsluitend door de VLM. Indien naast mest eveneens andere dierlijke bijproducten worden verwerkt, wordt bindend advies gevraagd aan OVAM.

Daarnaast is de VLM bevoegd voor de opvolging van mesttransporten in Vlaanderen en voor controle op grensoverschrijdende transporten. Traceerbaarheid van meststromen worden gegarandeerd via opvolging van transportdocumenten, transport door erkende voerders en het AGR-GPS systeem (een geautomatiseerd systeem van online-positiebepaling).

Structuur organisatie

De VLM is als Extern Verzelfstandigd Agentschap (EVA) werkzaam in het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse overheid.

Landelijke inrichting, Mestbank en Platteland zijn de kernafdelingen van de VLM. Naast een hoofdkantoor in Brussel, heeft de VLM voor de uitvoering van haar projecten in elk van de vijf provincies een provinciale afdeling.

Binnen de VLM is de afdeling Mestbank (dienst Afzet) bevoegd voor de opvolging van de Verordening (EG) nr. 1774/2002.

2. Projecten en nieuwe beleidsopties

In 2007 werd het aantal bedrijfsaudits in het kader van een eerste aanvraag of verlenging van de erkenning uitgebreid. Via deze bedrijfsbezoeken kan optimaal gecommuniceerd worden over de vereisten van de Verordening (EG) nr. 1774/2002. Tevens vormen de audits bij reeds erkende installaties een controle op de naleving van de erkenningseisen.

In kader van de harmonisatie van de lijsten van erkende EU-bedrijven, paste de VLM haar lijst met erkende bedrijven aan de technische specificaties van Europa aan. Deze lijst wordt op regelmatige basis geactualiseerd en doorgestuurd naar OVAM (composterings- en vergistingsinstallatie) en FOD VVWL (technische installaties) voor publicatie op de website van het FAVV.

Sinds 12 juli 2007 is de Europese Verordening betreffende de Overbrenging van Afvalstoffen (EVOA) niet meer van toepassing op stromen waarvoor het grensoverschrijdende verkeer binnen de Europese Unie in de Verordening (EG) nr. 1774/2002 is geregeld. De procedure voor het afleveren van in- en uitvoer-toestemmingen door de VLM werd hiervoor aangepast.

Daarnaast kreeg de VLM half december 2007 toegang tot het Europees meldings- en traceersysteem 'Trade Control and Expert System (TRACES)'. Op die manier kan de VLM de meldingen over de in- en uitvoer van mest die onder haar bevoegdheid valt, behandelen.

3. Erkenningen/Toelatingen/Vergunningen

Aantal, intrekkingen, stopzettingen, nieuwe erkenningen

Eind 2007 hadden in totaal 19 mestverwerkende bedrijven een erkenning in het kader van VO(EG) nr. 1774/2002 verleend door de VLM. Er zijn in Vlaanderen 14 erkende composteerinstallaties, waarvan er op 3 sites ook een biogasinstallatie staat. Daarnaast zijn er 4 erkende technische bedrijven. In 2007 werd 1 erkenning ingetrokken. Er waren geen stopzettingen. Er werden 4 nieuwe bedrijven erkend, waarvan 1 (de eerste) biogasinstallatie zonder pasteurisatie.

Audits, validatie

In 2007 werden 14 bedrijven bezocht in kader van hun erkenningsaanvraag of aanvraag voor verlenging van hun erkenning. Naar aanleiding hiervan werd op 1 bedrijf de erkenning ingetrokken. Op de overige bedrijven werd de erkenning verlengd of voor het eerst verleend.

Evoluties

Het nieuwe Mestdecreet (Decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (B.S., 29 december 2006)) betekende een nieuwe stimulans voor de mestverwerkingssector. Dit vertaalde zich ook in de ontwikkeling van nieuwe mestverwerkingsprojecten.

De VLM werd gecontacteerd voor verschillende vragen van operatoren in verband met de mogelijkheden van open lucht compostering / compostering onder doek. Gezien de wijzigingen aan Verordening (EG) nr. 1774/2002 via Verordening (EG) nr. 208/2006 kunnen ook andere soorten composteersystemen toegestaan worden dan gesloten composteerreactoren.

Tweede ontwikkeling op het terrein is een verdere behandeling van digestaat (= eindproduct van vergistingsinstallaties). Het digestaat wordt gescheiden en de dikke fractie gedroogd (meestal met bestemming export), de dunne fractie ofwel uitgereden op het land ofwel verder behandeld zodat het geloosd kan worden.

Knelpunten in verband met beide nieuwe technieken werden besproken op de Commissie Dierlijke Bijproducten.

4. Controles

Bedrijfsaudits werden voornamelijk afgelegd in kader van de erkenningverlening. De bevindingen van de audit worden opgenomen in het verslag dat wordt opgemaakt voor het verlenen van de erkenning. Audits die kaderen in het verlengen van bestaande erkenningen, zijn gericht op een controle van het naleven van de erkenningseisen van de Verordening (EG) nr. 1774/2002.

5. Intracommunautaire zendingen en invoer uit derde landen

Intracommunautaire zendingen

In 2007 werden 21.000 mestoverbrengingen in kader van de EVOA-verordening (VO (EG) nr. 259/93, vervangen in 2007 door VO (EG) nr. 1013/2006) gerealiseerd, wat overeenkomt met 503 kennisgevingen.

Enkel Frankrijk eist in 2008 een verdere toepassing van deze afvalstoffenwetgeving zodat een geschatte hoeveelheid van 2.600 overbrengingen of 127 kennisgevingen mogelijks zouden blijven bestaan. De andere overbrengingen worden tenzij nog een lopende kennisgeving bestaat voor 2008, uitgevoerd in toepassing van regionale wetgeving en wetgeving conform VO (EG) nr.

1774/2002. Half 2008 werden in dit kader reeds 90 invoer- en uitvoertoestemmingen afgeleverd voor 2008.

Invoer uit derde landen

Niet van toepassing.

6. Communicatie en opleiding

Communicatie wordt in belangrijke mate verzorgd via het telefonisch en per mail beantwoorden van vragen in verband met de Verordening (EG) nr. 1774/2002. Daarnaast vormen de bedrijfsaudits een belangrijk communicatiekanaal.

De website www.vlm.be werd aangevuld met een informatiepagina i.v.m. de Verordening (EG) nr. 1774/2002 (Zie bij 'intermediairs' > 'Mestverwerkers' > 'Verordening 1774').

De VLM nam deel aan de Commissie Dierlijke Bijproducten en aan het in 2007 voor het eerst opgestarte Overlegplatform Dierlijke Bijproducten.

Eén medewerker van de VLM volgde de 3-daagse TrainSaferFood training on Animal by-products.

7. Crisisbeheer

Niet van toepassing.

Bijlage: afkortingen

AGR-GPS:	Automatische Gegevens Registratie – Global Position System
B.S.:	Belgisch staatsblad
BBB:	Beter Bestuurlijk Beleid
BE:	België of Belgische
BESWA:	Belgian Solid Waste Association.
BHG:	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
DA:	Dierlijk afval
DBP:	Dierlijke Bijproducten
DG DPV:	Directoraat-generaal Dier, Plant en Voeding van de FOD VWL
DG Sanco:	Directoraat-generaal gezondheid en consumenten van de Europese Commissie
DGRNE:	Direction générale des Ressources naturelles et de l'Environnement
DPE:	Division de la Police de l'environnement
EU:	Europese Unie
EVA:	Extern Verzelfstandigd Agentschap
EVOA:	Europese Verordening betreffende de Overbrenging van Afvalstoffen
FAGG:	Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten
FAQ:	vaak gestelde vragen
FAVV:	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
FOD VWL:	Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
GRM:	Gespecificeerd risicomateriaal
Hfdst:	hoofdstuk
IBGE-BIM:	Brussels Instituut voor Milieubeheer
IPPC:	De Europese Richtlijn 96/61/EG van 24 september 1996 inzake Geïntegreerde Preventie en Bestrijding van Verontreiniging
LNE:	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse overheid
OBA:	organisch-biologische afvalstoffen
OVAM :	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
OWD:	L'Office wallon des déchets
PCE:	Provinciale Controle Eenheid
PV:	Proces Verbaal
TRACES:	TRAdE Control and Expert System
UPOBA:	UitvoeringsPlan Organisch Biologisch Afval
VDV:	Vlaamse Dierenartsenvereniging
Vlarea:	Vlaams Reglement voor Afvalvoorkoming en -beheer
Vlarem:	Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning
VLM:	Vlaamse Landmaatschappij
VO:	Verordening

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen